

Väljaandja:	Siseminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	04.09.2010
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2011
Avaldamismärge:	RT I 2010, 61, 447

Nõuded automaatsele tulekahjusignalisatsioonisüsteemile ja ehitised, millelt tuleb automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi tulekahjuteade juhtida Häirekeskusesse

Vastu võetud 30.08.2010 nr 42

Määrus kehtestatakse «[Tuleohutuse seaduse](#)» § 32 lõike 4 ja § 36 lõike 6 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

Käesoleva määrusega kehtestatakse nõuded automaatsete tulekahjusignalisatsioonisüsteemide projekteerimisele, paigaldamisele, käitlusele, hooldusele ja automaatsesse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi tuleva tulekahjuteade edastamisele Häirekeskusesse, samuti loetelu ehitistest, kus tuleb automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi tulekahjuteade juhtida Häirekeskusesse.

§ 2. Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) adresseeritud seade – üksik adresseeritud andur, tulekahjuteatenupp või sobitusseade, mis teate edastamisel annab täpse aadressi keskseadmele, või adresseeritud juhtimisseade, mis toimib keskseadmest antud juhtimiskäsu järgi;
- 2) adresseeritud süsteem – automaatne tulekahjusignalisatsioonisüsteem, milles teated süsteemi võimalike seisundite kohta edastatakse ja kuvatakse keskseadme monitoril teate tekitanud adresseeritud seadme täpse füüsilise asukoha aadressina: hoone, korrus, ruum, seadme aadress;
- 3) konventsionaalne süsteem – süsteem, mille puhul keskseade kuvab tulekahjuteade ahela täpsusega;
- 4) alarmiseade – seade, mille abil tulekahjuteade antakse heli- ja/või valgussignaalina;
- 5) ahel – keskseadmega ühenduv silmusekujuline või tupikliin, millega on ühendatud tulekahjuandurid, tulekahjuteatenupud, sobitus-, alarmi- või muud seadmed;
- 6) automaatne teatedastussüsteem – süsteem, mis vahendab automaatselt tulekahjuteade keskseadmest Häirekeskusesse;
- 7) automaatne tulekahjusignalisatsioonisüsteem – süsteem, mis annab automaatselt teate tekkinud tulekahjust, samuti oma töövalmidust ohustavast rikkest;
- 8) kordusnäidu paneel – paneel, mille monitor kordab keskseadme monitoril kuvatud infot (signaale) ja mis võib omada süsteemi juhtfunktsioone;
- 9) avastamispiirkond – kontrollitav piirkond, mille täpsusega keskseade kuvab tulekahju teate;
- 10) edastusseade – sobitusseade objekti ja Häirekeskuse seadmete vahel, mis ei ole tuleohutuspaigaldis;
- 11) keskseade – seade, mille abil antakse tulekahju anduritele nende tööks vajalik energia ja mida kasutatakse andurite poolt antud tulekahju teate vastuvõtmiseks, teate kuuldavaks ja nähtavaks tegemiseks ning tulekahjukolde asukoha kindlaksmääramiseks, teatedastamissüsteemi kaudu tulekahjust Häirekeskusesse teatamiseks ning automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi korrasoleku kontrolliks ning rikke kuuldavaks ja nähtavaks tegemiseks;
- 12) toiteallikas – seade, mis toidab elektrienergiaga keskseadet ja sellega ühendatud seadmeid;
- 13) tulekahjuandur – seade, mis jälgib pidevalt või lühikeste ajavahemike järel kontrollitaval alal tulekahju tekkimisega seotud füüsilisi ja keemilisi nähtusi;
- 14) päevik – dokument, kuhu kantakse andmed tulekahjusignalisatsioonisüsteemi kohta ja selle töösse puutuvad sündmused, sealhulgas välja- ja sisselülitised, hoolduse teostamine, rikked ning nende kõrvaldamine;
- 15) tulekahjuteatenupp – seade, mille abil tulekahju teade antakse keskseadmesse käsitsi;
- 16) tuletõkkeseptsioon – hoone osa või üksik ruum, millest tule levik väljapoole on tuletõkketarindite või muude tõhusate vahendite abil ettemääratud aja jooksul takistatud;

17) vastavussertifikaat – vastavushindamisasutuse väljaantud dokument, mis kinnitab, et toode või teenus vastab õigusakti kohaselt hindamisele kuuluvatele nõuetele;

18) autonoomne tulekahjuandur – tulekahjusignalisatsiooni lokaalne seade, mis sisaldab samas korpuses kõiki vajalikke komponente (erandiks võib olla toiteallikas) tulekahju avastamiseks ja helialarmi andmiseks;

19) autonoomne tulekahjusignalisatsioon – lokaalne seade, mille põhielemendiks on autonoomne tulekahjuandur;

20) suitsuandurite rühm – moodustub kahest või rohkemast ühteliidetud autonoomsest suitsuandurist, mis saavad toite patareidest või akult ning elektrivõrgust, kusjuures ühe suitsuanduri häire peab andma alarmi kogu rühmas.

§ 3. Tulekahjuandurid

Olenevalt jälgitavast nähtusest jagunevad tulekahjuandurid (edaspidi *andur*):

- 1) temperatuuriandur – andur reageerib temperatuuri tõusule;
- 2) suitsuandur – andur reageerib põlemisel ja pürolüüsil vabanevate osakeste mõjule;
- 3) analoogandur – adresseeritud süsteemis kasutatav suitsu- või temperatuuriandur, mis annab keskseadmele pidevalt teada anduri ümbruses toimuvatest muutustest;
- 4) leegiandur – anduri töö põhineb leegist lähtuval infrapunase või ultraviolettkiirguse toimel;
- 5) kombineeritud andur on eelnimetatud anduritüüpide kombinatsioon.

§ 4. Temperatuuriandurid

Olenevalt tööpõhimõttest jaotatakse temperatuuriandurid:

- 1) ülempiiriandur – annab tulekahjuteate, kui jälgitav temperatuur püsib etteantud väärtusest kõrgemal küllalt kaua;
- 2) muutumiskiiruse ehk diferentsiaalandur – annab tulekahjuteate, kui jälgitava temperatuuri muutumiskiirus püsib teatud väärtusest kõrgemal küllalt kaua;
- 3) DM andur – ühendatud diferentsiaal- ja ülempiirianduri tööpõhimõttel töötav andur.

§ 5. Suitsuandurid

Suitsuandurid jaotatakse järgmiselt:

- 1) ioonandur – anduri töö põhineb põlemisel eralduvate põlemisjääkide poolt põhjustatud ionisatsioonivoolu muutumisel anduris;
- 2) optiline andur – anduri töö põhineb põlemisjääkide poolt põhjustatud elektromagnetilise kiirguse sumbumisel või hajumisel spektri infrapunases, nähtava valguse ja/või ultravioletses piirkonnas;
- 3) proovivõtuandur – andur avastab kontrollitavast ruumist torude kaudu andurisse imetud õhus põlemis- ja/või pürolüüsiprodukte;
- 4) optiline liiniandur – anduri töö põhineb valguse neeldumisel suitsus.

§ 6. Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi vastavus teistele nõuetele

(1) Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemide komponentide omadused peavad tagama Euroopa harmoneeritud standardiseerias EN 54 toodud ohutuse taseme.

(2) Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi projekteerimisel, paigaldamisel ja kasutamisel tuleb järgida elektriohutuse nõudeid.

2. peatükk AUTOMAATSE TULEKAHJUSIGNALISATSIOONISÜSTEEMI PROJEKTEERIMINE JA PAIGALDAMINE

§ 7. Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi projekteerimise nõuded

(1) Automaatne tulekahjusignalisatsioonisüsteem projekteeritakse ja paigaldatakse selliselt, et see avastaks kontrollitaval alal algava tulekahju võimalikult varases staadiumis ja annaks sellest teate avastamispiirkonna äranäitamiseks ning avastaks süsteemi tööd ohustavad rikked, andes nendest rikketeate.

(2) Hoonele projekteeritakse üldjuhul kogu hoonet hõlmav automaatne tulekahjusignalisatsioonisüsteem. Kui automaatne tulekahjusignalisatsioonisüsteem ei hõlma hoonet kogu ulatuses, peab olema tulekahju korral tagatud kõigi ohus olevate isikute teavitamine.

(3) Ravi-, hooldus- ja lasteasutustes ning kõrghoonetes varustatakse tulekahjuanduritega ka automaatsete tulekustutussüsteemidega kaitstud tuletõkkesektsioonid.

(4) Tuletõkkesektsioon varustatakse anduritega täielikult, lisaks sellele varustatakse anduritega järgmised hooneosad:

- 1) katuse- või varjualune, kus hoiustatakse põlevmaterjali üle 300 MJ/m² ning mille pindala 5 m² ja enam;

- 2) kaablikanal ja -šaht ristlõikepindalaga 0,5 m² ja enam;
- 3) pööningud, mille kõrgus on 1,5 m või enam.

§ 8. Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi projekteerimise erisused

(1) Kontrollitavas hoones võib jätta anduritega varustamata tuletõkkeseksiooni, mis oma väikese pindala, kasutamistingimuste või väikese tulekahjuohtu tõttu ei ohusta inimeste turvalisust. Selline tuletõkkeseksioon on:

- 1) eraldatud trepikoda, välja arvatud juhul, kui trepikojas on tuletõkkeseksiooniks eraldamata lift;
- 2) liftišaht.

(2) Kontrollitavas tuletõkkeseksioonis võib anduritega varustamata jätta järgmised ruumid:

- 1) ruum, mille põrandapindala on alla 0,5 m²;
- 2) külmutusruum põrandapinnaga alla 10 m² ning vannituba, pesuruum ja WC ja vahekoridor põrandapinnaga kuni 5 m², mille siseviimistlus on mittesüttivast materjalist ning kus ei ole süttivat sisustust;
- 3) sauna pesu- ja leiliruum;
- 4) ripplae pealne või põrandaalune ruum, kus ei ole põlevmaterjali.

(3) Automaatse tulekustutussüsteemiga kaitstud tuletõkkeseksiooni võib jätta kaitsmata automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemiga, kui on tagatud tulekahju kiire avastamine inimeste ohutuks evakuatsiooniks, sellisel juhul varustatakse automaatse tulekustutussüsteemiga kaitstud alad tulekahjuteatenuppude ja alarmseadmetega. Samas hoones paiknevate automaatse kustutussüsteemiga kaitsmata ruumid tuleb varustada automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemiga.

(4) Plahvatusohtlikesse ruumidesse tulekahjusignalisatsiooni seadmete paigaldamisel tagatakse standardiga EVS-EN 50014 määratletud ohutuse tase.

(5) Kui kontrollitavas ruumis on sundventilatsioon, peab olema tagatud selle automaatne väljalülitumine keskseadme poolt tulekahjualarmi väljastamisel. Ventilatsiooni väljalülitumise korral peab olema tagatud, et ventilatsioonisüsteem ei tohi uuesti tööle rakenduda enne, kui tulekahjuoht on likvideeritud.

§ 9. Avastamispiirkond

(1) Tulekahjukolde kindlakstegemiseks moodustatakse konventsionaalsete süsteemide korral anduritest ja teatenuppudest nummerdatud avastamispiirkonnad. Avastamispiirkondade numeratsiooni alustatakse hoone madalaimalt korrusel. Kui objekt koosneb mitmest eraldi hoonest/hooneosast, nummerdatakse avastamispiirkonnad läbiva numeratsiooniga hoonete/hooneosade kaupa, alates alumiselt korruselt ülemisele, jätkates järgmise hoone alumiselt korruselt.

(2) Avastamispiirkond võib konventsionaalsete süsteemide korral hõlmata ainult ühte korrust ja ühte tuletõkkeseksiooni. Erandiks on trepikoda, valguse- ja liftišaht. Alla 30 m² pindalaga tuletõkkeseksioonid võivad kuuluda ühte avastamispiirkonda, kuid kõik need tuletõkkeseksioonid tuleb varustada valgusdioidiga.

(3) Ühte avastamispiirkonda võib konventsionaalsete süsteemide korral kuuluda maksimaalselt 20 ruumi ja ühe avastamispiirkonna poolt kontrollitav pindala (olenevalt ruumide arvust) ei tohi olla suurem kui määruse lisa 1 näidatud.

§ 10. Toimimine kaablirikke korral

Kaablirikke korral adresseeritud süsteemi puhul võib tööst välja lülitada korraga mitte rohkem kui määruse lisa 1 ühel real näidatud ruumide arv ja pindala, mis asuvad ühel korrusel.

§ 11. Anduri tüübi valikul otsustavad tegurid

(1) Anduri tüübi valik sõltub konkreetsetest tingimustest ja seejuures arvestatakse järgmisi tegureid:

- 1) inimeste ohutus;
- 2) põlevmaterjalide olemasolu ja põlemisviis kontrollitavas piirkonnas;
- 3) kontrollitava piirkonna planeering, sealhulgas lae kõrgus;
- 4) ventilatsiooni- ja kütteseadmete mõju;
- 5) keskkonnatingimused ruumis;
- 6) valeteate esinemise tõenäosus.

(2) Temperatuurandureid kasutatakse ruumides, kus keskkonnatingimustest sõltuvalt ei ole teiste anduritüüpide kasutamine võimalik, kusjuures tuleb eelistada DM andurit. Kuid kui on tegemist suurte temperatuurikõikumistega lühikeste ajavahemike järele, tuleb kasutada ülempiirandurit.

(3) Suitsuanduritest tuleb kasutada ioonandureid seal, kus põlemisega kaasneb leek ja väikeste osakestega suits, ning optilisi andureid juhul, kui on võimalik hõõgpõlemine ja suuremate osakestega optiliselt tiheda suitsu teke.

(4) Optilisi liiniandureid kasutatakse suurtes ja kõrgetes ruumides ning arvestades tootja poolt määratud tehnilisi tingimusi.

(5) Leegiandureid kasutatakse juhul, kui on võimalik tulekahju kiire (plahvatuslik) levik ja arvestades tootja poolt määratud tehnilisi tingimusi.

(6) Proovivõtuandurit kasutatakse ruumides, kus andurit ei ole võimalik paigaldada kas näiteks esteetilistel kaalutlustel või vandalismi võimalikkusel ning arvestades tootja poolt määratud tehnilisi tingimusi.

(7) Sõltuvalt kaitstava ruumi kõrgusest valitakse andurid määruse lisa 2 järgi.

§ 12. Andurite arv ja asukoht

(1) Andurid paigutatakse kontrollitavale alale ühtlaselt ja kinnitatakse ruumi kõrgematesse kohtadesse lae külge või allalastuna, mitte enam kui 0,2 m lae alumisest pinnast madalamale. Ühe suitsuanduri poolt kontrollitava ala raadius horisontaalselt mõõtes ei tohi ületada 6 meetrit ja pindala 60 m² ning temperatuurianduril 4 meetrit ja 30 m².

(2) Temperatuuri- ja suitsuandurite kasutamisel võetakse andurite arvu ja asukoha määramisel arvesse:

- 1) kontrollitavat pindala;
- 2) kaugust kontrollitava ruumi lae mis tahes punktist lähima andurini;
- 3) ruumi kõrgust ja lae konfiguratsiooni;
- 4) ventilatsiooni mõju;
- 5) mis tahes takistusi põlemisjääkide konvektiivsel liikumisel.

(3) Leegiandurite kasutamisel võetakse andurite arvu ja asukoha määramisel arvesse:

- 1) anduri avastamispiirkond;
- 2) võimalikke varjavaid takistusi vaatekiirele;
- 3) segavate kiirgusallikate olemasolu.

(4) Tulenevalt õhuvoolu liikumise iseärasusest temperatuuri- ja suitsuandurite paigutamisel arvestatakse järgmist:

- 1) ripplae mõju ruumi kõrguse suhtes ei võeta arvesse, kui ripplae kaugus vahelaest on kuni 10 protsenti ruumi kõrgusest ja kui ripplae pindala on väiksem kui ühe anduri poolt kontrollitav ala;
- 2) allalastud restlae, perforeeritud lae või sellele sarnase lae puhul paigaldatakse andur tavaliselt allalastud lae alumisele pinnale. Seejuures, kui ava või avade kogupind on suurem kui 1/3 lae kinnisest pindalast, tuleb avad andurist 0,5 m raadiuses kinni katta. Andur paigaldatakse ka ripplae vahe ruumi ülemisele pinnale, kui vahe ruumi kõrgus on enam kui 10 protsenti ruumi kogukõrgusest või allalastud osa pindalast on üle poole avad või avade vähim mõõde on üle 0,1 m;
- 3) rõdu, vahetasapinna jms all olev ruum varustatakse anduritega, kui selle ruumi sügavus on 2 m ja enam, kõrgus üle 1,2 m ning pindala vähemalt 10 m²;
- 4) pindalalt üle 10 m² suuruse laesüvendi puhul paigaldatakse andurid mitte enam kui 0,5–2 m kaugusele süvendi äärtest. Kui süvendi ruumala on üle 4 m³ või kui seal on ventilatsioonitava, tuleb süvendisse paigaldada lisaandur;
- 5) kui laetala allalastuv osa on suurem kui 10 protsenti ruumi kõrgusest ning moodustuva süvendi ruumala on üle 4 m³, tuleb seda vaadelda kui seina ja andur tuleb paigutada igasse sektsiooni;
- 6) anduri horisontaalne kaugus seinast või muust õhuvoolu takistavast tõkkest, nagu näiteks piilar ja tala, peab olema vähemalt 0,5 m (välja arvatud alla 1 m laiune ruum), anduri kaugus sisustusest, nagu näiteks riul, kapp jm, peab olema nii horisontaalselt kui ka vertikaalselt vähemalt 0,5 m;
- 7) anduri kaugus lae külge kinnitatud kuni 0,15 m kõrgusest valgustist jm tõkkest peab olema vähemalt 0,2 m. Kui talast või laest allpool asetseva ventilatsioonikanali, valgusti vm takistuse ja lae vaheline kaugus on üle 0,15 m, peab anduri kaugus nendest olema vähemalt 0,5 m;
- 8) kui kontrollitavas ruumis on sundventilatsioon, paigaldatakse andur mitte kaugemale kui 2 meetrit igast väljatõmbeavast (horisontaalselt);
- 9) varjatult paigaldatud andurite asukohad konventsionaalsete süsteemide puhul dubleeritakse ripplaele paigaldatava valgusdiodiga. Adresseeritava süsteemi puhul paigaldatakse anduri asukohta näitav kleebis.

(5) Optilised liiniandurid, leegiandurid ja proovivõtuandurid paigaldatakse vastavalt seadme valmistaja poolt määratud tehnilistele tingimustele.

§ 13. Tulekahjuteatenupp

(1) Tulekahjuteatenupp paigaldatakse kuni 1,5 m kõrgusele põrandast nii, et see oleks selgesti nähtav, et oleks ära hoitud selle vigastamine ning tagatud talle vaba juurdepääs.

(2) Tulekahjuteatenuppu kasutatakse õnnetuse või õnnetuseohtu korral ehitises viibivatele inimestele evakuatsiooni märguande andmiseks. Muuks otstarbeks ei tohi tulekahjuteatenuppu kasutada.

§ 14. Tulekahjualarm

(1) Tulekahjualarm kontrollitavas hoones tuleb anda alarmiseadme ja/või automaatse tekstilise teadustussüsteemi kaudu. Piirkondades, kus helisignaali võib olla ebaefektiivne, näiteks kui on tegemist tugeva taustmüraga, kuulmispuuete või kuulmiskaitsevahenditega inimestega, tuleb lisaks helisignaalile kasutada täiendavaid valgussignaale.

(2) Tulekahjualarmi helitase peab olema hoone igas punktis minimaalselt 65 dB või 5 dB kõrgem mis tahes muust üle 30 sekundi kestvast helist hoones või peab olema tagatud tulekahjualarmist tugevamate helide väljalülitamine. Kui helialarm on mõeldud ka magavate inimeste äratamiseks, peab heli tugevus olema 75 dB. Helitase ei tohi ületada 120 dB mõõdetuna ühe meetri kaugusel alarmiseadmest.

(3) Hoonesse paigaldatakse vähemalt kaks alarmiseadet ka siis, kui soovitatav heli tase on saavutatav ühe alarmiseadmega.

§ 15. Keskseadme asukoht

(1) Keskseade paigutatakse kohta, kus:

- 1) näidikud ja juhtimiseadised on kergesti juurdepääsetavad päästemeeskonnale ning omanikule;
- 2) valgustus on selline, et sildid ja visuaalsed näidud on selgesti nähtavad ja loetavad;
- 3) tausta müratase võimaldab kuulda helisignaale;
- 4) ümbritsev keskkond on puhas ja kuiv;
- 5) tõenäosus seadmete mehhaanilisteks kahjustusteks on väike;
- 6) tõenäosus tulekahju tekkeks on väike ja asukoht on varustatud automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemiga.

(2) Kui keskseade koosneb rohkem kui ühest osast, peab iga osa paigutus vastama lõike 1 punktides 1 kuni 6 loetletud nõuetele. Keskseadme eri osade vaheline ühendus kaitstakse võimalike mehaaniliste ja tulekahjust tingitud kahjustuste eest ning varustatakse rikkekontrolliseadmetega.

(3) Keskseade või kordusnäitude paneelid peavad olema paigutatud päästemeeskonna sisenemisteele (vajadusel ka korruse sissepääsude) juurde. Päästemeeskonna sisenemistee peab olema märgistatud.

§ 16. Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi toiteallikas ja ühenduskaablid

(1) Automaatne tulekahjusignalisatsioonisüsteem varustatakse kahe sõltumatu toiteallikaga, näiteks elektrivõrk ja akud. Neist kumbki peab olema eraldi võimeline toitma süsteemi ja võrgutoide peab olema toodud omaette grupiautomaadi alt.

(2) Reservtoiteallikast tagatakse automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi elektri- ja vooluvarustuse 72 tunni jooksul ja lisaks poeletunnine alarmiseadmete töö. Kui automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi rikked on kohe avastatavad ning objekti omaniku ja automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi hooldaja vahel on sõlmitud leping, millega tagatakse maksimaalseks parandusperioodiks vähem kui 24 h, võib garanteeritud vooluvarustuse aega vähendada 72 tunnilt 30 tunnini. Perioodi lühendatakse veelgi nelja tunni võrra, kui kontrollitavas hoones on ööpäevane valvepersonal.

(3) Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi elektrienamiat ja signaale juhtivad kaablid peavad paigaldusel olema eraldatud kaablitest, mida kasutatakse teiste süsteemide jaoks kas maandatud ekraani või eraldava distantsi abil, hoidmaks ära elektromagnetilise interferentsi või muu kahjustuse. Kaablid peavad vastama nõuetele, mis on määratletud seadmete valmistaja poolt.

(4) Kaablid juhitakse läbi ruumide ja piirkondade sealt, kus tuleoht puudub või on vähese tõenäosusega. Kaablid, mis peavad funktsioneerima rohkem kui üks minut pärast tulekahju avastamist, peavad olema võimelised vastu pidama tulekahju mõjule vähemalt 30 minutit või olema kaitstud tulekahju eest sama perioodi vältel. Sellised kaablid peavad olema:

- 1) keskseadme ja alarmiseadmete vahel;
- 2) keskseadme eraldatud osade vahel;
- 3) keskseadme ja mis tahes kordusnäitude paneeli vahel.

§ 17. Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi projekteerimisdokumentatsioon

(1) Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi projektdokumentatsioon koosneb vähemalt järgmistest osadest:

- 1) seletuskiri;
- 2) tehniline spetsifikatsioon või seadmete spetsifikatsioon;
- 3) struktuurskeem;
- 4) paigaldusplaanid;
- 5) välisvõrkude koondplaan (mitme hoone puhul);

6) paiknemisskeemid.

(2) Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi projekteerib ja selle projektdokumentatsiooni valmistab ette majandustegevuse registrisse kantud isik.

3. peatükk

NÕUDED AUTOMAATSE TULEKAHJUSIGNALISATSIOONISÜSTEEMI TULEKAHJUTEADETE EDASTAMISEKS HÄIREKESKUSESSE

§ 18. Tulekahjuteadete edastamine

(1) Keskseadmesse tulevad tulekahjuteated edastatakse tehniliste võimaluste piires Häirekeskusesse, kus tulekahjuteate vastuvõtmiseks on seadmetele olemas tehnilised tingimused.

(2) Ehitistel, kus on tagatud automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi keskseadme juures pidev valve, võib seadistada automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi sellise viivitusega, et esmajärjekorras saab tulekahjust teada valvepersonal. Kui valvepersonal määratud viivituse jooksul, mis ei või kesta kauem kui kolm minutit, ei ole häiret tühistanud, edastatakse tulekahjuteade Häirekeskusesse. Tulekahjusignalisatsioonisüsteem võib olla seadistatud tööle sellisel, et pideva valve olemasolul edastatakse teade Häirekeskusesse viivitusega ning valve puudumisel edastatakse teade kohe.

(3) Nõuded, millistelt ehitistelt tuleb juhtida tulekahjusignalisatsioonisüsteemi teated Häirekeskusesse (edaspidi *liita Häirekeskusega*), kehtestatakse käesoleva määruse lisa 3.

(4) Tulekahjuteate edastussüsteem edastab tulekahjuteated Häirekeskusesse.

(5) Ehitise omanik, kelle ehitiselt tuleb käesoleva määruse lisa 3 kohaselt juhtida automaatsesse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi tulevad tulekahjuteated Häirekeskusesse, peab selleks kooskõlastuse saamiseks pöörduma asukohajärgse Päästeameti kohaliku päästeasutuse poole ning sõlmima lepingu sideettevõtjaga, kes on tulekahjuteate edastaja.

(6) Ehitistel, millel on automaatne tulekahjusignalisatsioonisüsteem liidetud Häirekeskusega, tuleb tagada päästemeeskonna pääs automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi keskseadme või kordusnäidu paneeli juurde.

§ 19. Automaatne teatedastussüsteem

(1) Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteem, automaatne teatedastussüsteem ja Häirekeskuse tulekahjuteate vastuvõtu tehnilised seadmed peavad moodustama ühtse funktsionaalse terviku. Automaatne teatedastussüsteem ei tohi vähendada automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi usaldusväärsust ja peab vastama järgmistele nõuetele:

- 1) automaatne teatedastussüsteem peab olema pidevalt kasutatav, kusjuures ühenduse kasutatavus tagatakse ühenduse katkemisest automaatse teavitamisega koheselt, kuid mitte hiljem kui 100 sekundi jooksul, millega tuleb välistada edastusühenduse imiteerimine;
- 2) informatsioon peab olema vastuvõtjal hiljemalt 10 sekundi jooksul pärast edastuse algust;
- 3) automaatne teatedastussüsteem peab olema tagatud pideva kontrolliga ning teatama hiljemalt 100 sekundi jooksul veast edastusühenduses pärast selle teket;
- 4) edastusseadme toide peab olema toodud kas alarmseadmelt või peab tal olema oma dubleeritud toitesead. Väline toitesead peab olema ühendatud alarmseadme rikkesisendiga;
- 5) edastusseade peab võimaldama vähemalt kolme erineva signaali edastamist ja signaalide liikumist ka objektile;
- 6) automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi keskseadmest peab olema tagatud tulekahjusignalisatsiooni signaalide siirdamine eraldi muudest signaalidest;
- 7) edastusühenduse automaatse kontrolli signaal võib tekkida või ilmneda vaid ühenduse katkemise korral.

(2) Kui automaatne tulekahjusignalisatsioonisüsteem on ühendatud tulekahju häireteadete automaatse edastamise süsteemiga, tuleb hoolduse teostamisel Häirekeskust ja telefonivõrgu haldajat teavitada enne katsetuste tegemist ning pärast nende lõppu.

4. peatükk

AUTOMAATSE TULEKAHJUSIGNALISATSIOONISÜSTEEMI PAIGALDAMINE

§ 20. Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi paigaldamine

(1) Ruumides, kus on mehaanilise vigastuse oht (spordihall, ladu, transporditee jne), tuleb andur varustada mehaanilise kaitsega. Kaitse peab olema sellise ehitusega, et see ei takistaks põlemisgaaside konvektsioonivoolusid ümbruses.

(2) Kohtades, kus kaablid läbivad tuletõkkesektsioonide piirdeid, tehakse läbiviik selliselt, et piirdetarindi tulepüsivus ei väheneks. Kui paigaldusruumi on piisavalt, monteeritakse juhtmed ja kaablid selliselt, et nende kaugus piksekaitse voolujuhtidest hoone ülasaosas on vähemalt 2 m.

(3) Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi keskseadme ja kordusnäidu paneeli asukoha tähistamiseks hoones pannakse selle juurde (ruumi uksele) silt tekstiga «TULEKAHJUSIGNALISATSIOONISÜSTEEM». Toiteallikad ja harukarbid varustatakse tekstiga «TULEKAHJUSIGNALISATSIOON» (teksti kõrgus 10 mm).

(4) Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi kasutamiseks peab olema koostatud selge ja näitlik paiknemisskeem, mis on tehtud vastupidavast materjalist kandjal.

(5) Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi kasutamise kohta koostatakse üksikasjalik juhend ja päevik.

(6) Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi nõuetekohase paigalduse ja §-s 20 ning §-s 21 loetletud dokumentide koostamise tagab majandustegevuse registrisse kantud isik.

§ 21. Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi paiknemisskeem

(1) Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi paiknemisskeem sisaldab vähemalt järgmisi osasid alljärgnevas järjestuses:

1) asendiplaan (kui ühe keskseadmega on ühendatud mitme hoone tulekahjusignalisatsioon), millele märgitakse objekti nimetus, kontrollitavad hooned või hoone osa (punase äärjoonega), keskseadme asukoht tekstiga «KESKSEADE», kordusnäidu paneelid, võimalikud alamkeskused ja tulekustutus- või suitsueemaldusseadmete käivituskeskused, objektiga piirnevad tänavad ja teed ning nende nimed;

2) konventsionaalsel süsteemil loend, kuhu kantakse kõik avastamispiirkonnad nimetustega, millega neid objektil üldiselt tuntakse. Loend kantakse korruste plaanile või suurte süsteemide puhul koostatakse eraldi loendileht;

3) adresseeritavate süsteemide puhul märgitakse adresseeritavate seadmete aadresside loend koos seadme asukoha kirjeldusega objektil või asukoha tähiseiga;

4) korruseplaanid, kuhu märgitakse kontrollitavad ruumid, keskseade, andurid, tulekahjuteatenupud ning alarmiseadmed, tulekustutus- ja suitsueemaldusseadmete käivituskeskused ning nendega kaitstud ruumid ja kustutusseadmete käivitusnupud.

(2) Ehitistel, millel automaatne tulekahjusignalisatsioonisüsteem on liidetud Häirekeskusega, on lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tingimustele vajalik lisada asendiplaanile päästemeeskonna juurdepääsu tee ehitisele ja sisenemistee ehitisele.

(3) Konventsionaalsete süsteemide avastamispiirkonnad märgitakse skeemil värvilise piirjoonega. Piirkonna number märgitakse avastamispiirkonna keskele ringi sisse. Ringi pind ja piirjoon märgitakse sama värviga. Adresseeritud seadmed tähistatakse lisaks tingmärgile aadressnumbriga.

5. peatükk AUTOMAATSE TULEKAHJUSIGNALISATSIOONISÜSTEEMI KASUTUSELEVÕTT JA KASUTAMINE

§ 22. Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi kasutuselevõtmine

(1) Pärast paigaldustööde lõpetamist tuleb kontrollida paigalduse vastavust projektile ja kasutusjuhiste vastavust tegelikule süsteemile.

(2) Paigaldaja peab katsetama süsteemi korrasolekut, pöörates erilist tähelepanu sellele, et:

1) kõik andurid ja teatenupud on töökorras;

- 2) keskseadme edastatav teave on korrektne ja nõuetele vastav;
- 3) ühendused tulekahju- ja rikketeateid vastuvõtivate keskustega on töökorras ning teated korrektsed ja selged;
- 4) alarmiseadmed rakenduvad nõuetekohaselt;
- 5) kõik abifunktsioonid on aktiveeritavad;
- 6) käesoleva määruse §-s 17 esitatud nõuded oleksid täidetud.

§ 23. Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi üleandmine

(1) Pärast paigaldustööde lõpetamist toimub automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi üleandmine omanikule.

(2) Üleandmisel peab automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi paigaldanud isik tagama automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi töökorras oleku, sealhulgas ka süsteemiga ühendatud abisüsteemide toimimise.

(3) Üleandmisel peab paigalduse teostanud isik andma automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi edasisele omanikule automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi täpsed kasutusjuhendid, päeviku, plaanipärase hoolduse protseduuride kirjelduse, projektdokumentatsiooni ja paiknemisskeemid ning automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi deklaratsiooni.

§ 24. Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi deklaratsioon

(1) Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi paigaldanud isiku poolt koostatud deklaratsioon on dokument, mis kinnitab paigaldatud automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi vastavust projektile ja käesoleva määrusega kehtestatud nõuetele.

(2) Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi deklaratsioon peab sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) isiku kinnitust automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi vastavuse kohta projektile ja käesoleva määrusega kehtestatud nõuetele;
- 2) hoone või ruumi andmeid;
- 3) süsteemi projekteerija nimetust;
- 4) süsteemi paigaldaja nimetust;
- 5) automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi katsetamise, sealhulgas häireedastussüsteemi ühenduse testimise protokoll, kuhu märgitakse katsetuse aeg ja tehtavate katsetuste kirjeldus;
- 6) vastutava spetsialisti nime, ametinimetust ja allkirja;
- 7) allkirjastamise kuupäeva.

§ 25. Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi kasutuselevõtmine

(1) Enne automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi kasutamist lubava kohaliku omavalitsuse poolt väljastatavat ehitise ja selle osa kasutusloa andmist toimub automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi ülevaatus.

(2) Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi ülevaatus koosneb:

- 1) käesolevas määruses ettenähtud dokumentide kontrollimisest;
- 2) visuaalsest kontrollimisest, sealhulgas paigalduse vastavuse hindamisest käesoleva määrusega kehtestatud nõuetele;
- 3) vajadusel automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi katsetamisest ja häireedastussüsteemi ühenduse kontrollimisest.

§ 26. Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi omaniku kohustused

(1) Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi omanik peab pidama päevikut. Päevikusse märgitakse järgmised andmed:

- 1) kontrollitava objekti nimetus ja aadress;
- 2) süsteemi korrasoleku eest vastutav valdaja või tema poolt volitatud isik;
- 3) süsteemi paigaldaja;
- 4) süsteemi hooldaja nimi ja tema kontaktandmed;
- 5) hoolduse teostamine;
- 6) andmed sündmuste kohta (kuupäev, kellaeg, sündmuse kirjeldus, tehtud tööde kirjeldus ja sissekande teinud isiku allkiri);
- 7) kui on toimunud automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi tööd mõjutav mis tahes muudatus objektil.

(2) Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi omaniku ülesanded on:

- 1) tagada automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi jätkuv vastavus käesolevale määrusele;
- 2) määrata kindlaks tegutsemise protseduurid erinevate häirete, hoiatuste ja teiste süsteemist pärinevate juhtumite puhul;
- 3) tagada töötajate väljaõpe;
- 4) säilitada automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi töökindlus, sealhulgas andurite ümber vaba ruumi kindlustamine;
- 5) tagada valehäirete ennetamine, võttes tarvitusele vajalikke meetmeid, et hoida ära andurite rakendumine muudest faktoritest kui tulekahju;

- 6) kohandada automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi sobivus hoone otstarbe või planeeringu märkimisväärsete muutuste korral;
- 7) pidada päevikut ja registreerida selles kõik automaatselt tulekahjusignalisatsioonisüsteemist tulenevad või automaatselt tulekahjusignalisatsioonisüsteemi mõjutavad sündmused;
- 8) tagada automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi regulaarne hooldus;
- 9) tagada automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi hooldus pärast rikke, tulekahju või muu sündmuse toimumist;
- 10) määrata üks või mitu füüsilist isikut punktides 1 kuni 9 loetletud ülesannete täitmiseks ning registreerida nende isikute nimed päevikus;
- 11) korraldada igapäevane vaatlus, kus kontrollitakse, et keskseade näitab normaalolukorda, vastupidisel juhul tuleb viga registreerida päevikus ja teatada sellest hooldusorganisatsioonile. Lisaks sellele kontrollitakse, et igale eelneval päeval registreeritud rikketeatele on reageeritud ja printerites on piisavad paberi, tindi ja tahma varud;
- 12) rakendada vähemalt üks andur või tulekahjuteatenupp (igal kuul erinevast avastamispiirkonnast), et katsetada keskseadme võimet võtta vastu signaale. Kontrolli käigus kontrollitakse alarmiseadmete tööd ja rakendatakse kõiki teisi väljundeid ja ühendusi keskusega.

(3) Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi päevikus tuleb dateeritult registreerida kõik tulekahjuteated (nii tõelised kui rikketeated), rikked, katsetused, lahti ühendused ja kontroll, hooldus- ja remonditööd. Iga läbiviidava töö kohta tuleb teha kokkuvõtlik kirjeldus. Päevikut ja paiknemiskeeme tuleb säilitada volitustega isikutele juurdepääsetavas kohas (eelistatult keskseadme läheduses). Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi omanik määrab päeviku pidamise ja hoidmise eest vastutava isiku.

6. peatükk

AUTOMAATSE TULEKAHJUSIGNALISATSIOONISÜSTEEMI HOOLDUS

§ 27. Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi hooldus

(1) Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi veatu ja katkematu funktsioneerimise tagamiseks tuleb automaatselt tulekahjusignalisatsioonisüsteemi regulaarselt hooldada ja kontrollida, tehes seda kohe paigaldustööde lõpetamisel, olenemata hoone asustatusest. Valdajal tuleb tagada kehtiva hoolduslepingu olemasolu majandustegevuse registrisse kantud isikuga. Hooldaja nimi ja telefoni number peavad olema püsivalt keskseadme juures nähtaval.

(2) Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi omanik peab tagama automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi hoolduse teostamise kord kvartalis ja iga-aastaselt.

(3) Hooldustegevus ei tohi põhjustada kõrvalekaldeid käesolevas määruses esitatud nõuetest. Kui katsetamise ajal kasutatakse otseühendust Häirekeskusega, tuleb enne katse läbiviimist ja ka pärast katse lõppu teavitada sellest Häirekeskust. Kui katse läbiviimisel signaalide edastamine Häirekeskusesse on välditud, peab olema antud keskseadme tabloole vastav teade automaatselt või käsitsi. Katsetusest tuleb teavitada ka hoones töötavaid või selles elavaid inimesi.

(4) Hoolduse käigus avastatud kõrvalekallete kohta käesolevas määruses esitatud nõuetest tuleb teha märge päevikusse. Puuduste kõrvaldamist tuleb alustada nii kiiresti kui võimalik.

(5) Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi hooldusest parema ülevaate saamiseks on soovitatav rakendada süsteemi passi, kuhu kantakse kõik süsteemi hooldustoimingud ja muudatused.

(6) Omanik peab viivitamatult teavitama hooldajat, et võtta tarvitusele abinõud, kui:

- 1) tablool on mis tahes automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi rikkenäit;
- 2) automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi mis tahes osa on kahjustatud.

(7) Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi omanik määrab automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi hoolduse korraldamise eest vastutava isiku.

§ 28. Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi hooldamise tähtajad

(1) Üks kord kvartalis tuleb:

- 1) kontrollida kõiki tehtud sissekandeid päevikusse ja tegutseda vastavalt nendele;
- 2) kontrollida reservtoite akude mahtuvust;
- 3) kontrollida keskseadme häire-, rikke- ja abifunktsioone;
- 4) kontrollida visuaalselt automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi seadmeid ja märke niiskuse sattumisest keskseadmesse;
- 5) viia läbi kõik ahelate kontrollid ja katsetused, mis on määratletud paigaldaja, tarnija või tootja poolt;

6) hinnata süsteemi toimimise terviklikkust ja teavitada valdajat inventari paigutusest ja hoone kasutusviisist tingitud süsteemi töö häiretest.

(2) Üks kord aastas tuleb lisaks üks kord kvartalis kontrollitavale:

- 1) kontrollida iga anduri, teatenupu ja alarmseadme tööd vastavalt tootja soovitudele;
- 2) kontrollida visuaalselt, et kõik kaablite ühendused ja seadmed on korras, kahjustusteta ja korralikult kaitstud;
- 3) kontrollida akude seisukorda;

(3) Iga-aastase hoolduse ja katsetuse tulemuste kohta koostab hooldaja akti, mis antakse automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi eest vastutavale isikule.

Minister Marko POMERANTS

Kantsler Märt KRAFT

[Lisa 1](#)

[Lisa 2](#)

[Lisa 3](#)